

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 133/2019-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. apríla 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátom JUDr. Júliusom Kvetánom, Štefánikova 17, Humenné, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3 Co 237/2018, 3 Co 238/2018 z 29. novembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a pre nedostatok právomoci.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 237/2018, 3 Co 238/2018 z 29. novembra 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Sťažovateľ doplnil ústavnú sťažnosť podaním doručeným ústavnému súdu 14. februára 2019.

2. Sťažovateľ bol v procesnom postavení žalobcu v konaní o náhradu ušlého zisku s príslušenstvom vedenom na Okresnom súde Košice I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 15 C 226/2015. Okresný súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 15 C 226/2015 z 15. marca 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) o návrhu sťažovateľa na zmenu žaloby tak, že ju nepripustil a žalobu sťažovateľa zamietol. Návrhu sťažovateľa na opravu zápisnice z pojednávania nevyhovelo a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania.

3. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré odôvodnil tvrdením, že rozsudok okresného súdu je nesprávny, vydaný v rozpore s ústnymi prednesmi, ako aj v rozpore s listinnými dôkazmi a písomnými vyjadreniami, a teda že okresný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnemu zisteniu skutkového stavu a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia.

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby sťažovateľa a náhrade trov konania, v ostatných výrokoch odvolanie sťažovateľa odmietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým rozsudkom porušil jeho už označené práva najmä tým, že *„nevychodil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom odvolací súd starostlivo neprihliadal na všetko čo vyšlo v konaní najavo, kdeže sa vôbec nevysporiadal alebo vysporiadal nedostatočným spôsobom s tým, čo v priebehu konania vyšlo najavo a čo tvrdili účastníci konania...“*. V ďalších častiach ústavnej sťažnosti sťažovateľ (pomerne chaotickým a nesúrodým spôsobom) poukazuje na konkrétne dôkazy a spôsob ich vyhodnotenia v konaní pred krajským súdom.

5. Sťažovateľ sám v ústavnej sťažnosti, ako aj v jej doplnení uviedol, že *„Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie zo dňa 31. januára 2019, z ktorého je podľa sťažovateľa zrejmé, že boli porušené jeho ústavné práva...“*.

6. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: „1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom v konaní a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. novembra 2018 č. k. 3Co/237/2018; 3Co/238/2018 porušené bolo.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 29. novembra 2018 č. k. 3Co/237/2018 ; 3Co/238/2018 a vec vracia Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Krajský súd... je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania...“

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

9. Dňa 1. marca 2019 nadobudol účinnosť zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13, § 16 až § 28, § 32 až § 248, § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

10. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

11. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

12. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným ústavným právam sťažovateľa alebo citovania právnych záverov všeobecných súdov je potrebné konštatovať, že sťažnosť je nutné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie ústavným súdom.

13. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ústavný súd v systéme ochrany základných práv a slobôd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, I. ÚS 480/2013, II. ÚS 544/2017). Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

14. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na prerokovanie.

15. V zmysle už popísaných východísk možno hodnotiť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľ aj využil (t. j. podal dovolanie). Inak povedané, ústavná sťažnosť podaná ústavnému súdu sa v tejto chvíli javí byť podaná predčasne, pretože existuje iný orgán verejnej moci [Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“)] oprávnený poskytnúť ochranu základným právam a slobodám sťažovateľa.

16. Ústavný súd uzatvára, že prijatím ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu – najvyšší súd a ústavný súd (m. m. II. ÚS 1/08, II. ÚS 393/2014, III. ÚS 632/2014). Išlo by o taký stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len veľmi ťažko odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (m. m. II. ÚS 294/2018).

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa ústavný súd ústavnou sťažnosťou proti napadnutému rozsudku krajského súdu meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratio temporis* ju odmietol pre nedostatok právomoci v zmysle § 132 ods. 1 v spojení s § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

18. Podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Ako *addendum* ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53, 54), a to, že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi (v prípade opätovného obrátenia sa na ústavný súd) lehota na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (m. m. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. apríla 2019